

Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka

Mintis

Nr. 193
PENKTALIKTIS
1946 M. SPALIO MĖN. 18 D.
I METAI

LIEUVIŲ VISUOMENĖS DIENRASTIS

Diplomatai išvyko Naujorkan į JT plenumą

Londonas. Paryžiaus taikos konferencijos dalyvių didesnę dalį jau paliko Prancūziją ir yra pakeliui į Naujorką dalyvauti JT plenumo posėdyje, kuris prasideda kitą savaitę, trečiadienį. JAV užsienio reikalų ministeris Byrnesas taip pat išskrido Vašingtonan. Prieš išskrisdamas spaudos atstovams pareiškė, jog, jo nuomone, pasaulinis politikos būvis po Paryžiaus taikos konferencijos nėra pablogėjęs.

EISENHOWERIS TRIESTE

Londonas. Amerikos generalinio štabo viršininkas gen. Eisenhoweris spalio 16 d. atvyko į Triestą. Jis inspektuos Amerikos kariuomenės dalinius Venecijoje Džulijoje.

FINANSINĖ PARAMA VOKIEČIŲ FIRMOMS

Londonas. Žiniomis iš amerikiečių sluoksnių Berlyne vokiečių eksportinėms firmoms amerikiečių zonoje būsimi duodama finansinė parama, iš dalies ir užsienio valiuta reikalingoms žaliavoms kituose kraštuose pirkti, kad tuo jas įgautų pagaminti didesnius kiekius ir geresnės kokybės eksportinių prekių kad apmokėtų būtino maisto gaminių importą ir padengtų administracines išlaidas.

VOKIETIJOS PROBLEMOS RYSIUM SU ZIEMA

Londonas. Britų laikraštis „Times“ savo vedamajame „Vokietija ateinančią žiemą“ paliečia keturių didžiųjų lapkričio mėn. 20 d. pasitarime dėl Vokietijos kiliančius klausimus, kurių išsprendimo seniai laukiama. Skubiausiai svarstyti taikos su Vokietija paruošimo ir Vokietijos centrinės valdžios sudarymo klausimai. Su jų išsprendimu savaime išsprendę ir daugelis kitų ne mažiau opių klausimų, kaip antai: maitinimo, anglies gamybos, finansų, eksporto ir tt. Kol kas visi šitie klausimai, nors vyriausioji Vokietijos kontrolinė taryba Berlyne stengiasi, arba nėra visai išspręsti, arba nepakankamai gerai išspręsti, arba jų išsprendimo vykdymas nėra visose zonose vienodas, kas savo keliu neigiamai veikia ūkinio atkūtimo pastangas ir neleidžia kraštui politiškai susikonsoliduoti, o tuo pačiu ir geresnės ateities vilčiai atgyti. Klestinti spekuliacija ir neužbaigtas nunacinimas taip pat kenkia atstatymui.

Ypač milžiniškų sunkumų sudaro nepakankamai anglim aprūpinimas. Dėl jos stokos niekais paverčiami geriausi, tobuliausi planai, šlubuoja susisiekimas, o tuo pačiu ir turimų gėrybių paskirstymas. Stovi fabrikai, butai netenka jaukumo ir higieniškumo, šalą žmonės mažiau ir blogiau tedirba. Didžiuliai jau ir taip neužtenkamo maisto

kiekiai sunaudojami kone vien kūno silimais palaikyti. Gi anglim aprūpinimo problema neišsprendžiama be taikos sutarties ir centrinės valdžios sudarymo įgyvendymo. Šių klausimų sprendimui dar ilgiau užtrukus, britų vyriausybė turėtų nutraukti ne tik žmonių išmontavimą ar karinių žmonių išsprogdinimą, bet taip pat ir Vokietijos anglies teikimą kitiems kraštams, kad tuo būdu įgalintų Vokietijos pramonę paleisti savo mašinas eksportinių prekių gamybai ir uždirbtų užsienio valiutos būtino maisto gaminių importui apmokėti ir administraciniams išlaidoms padengti, nes Anglijos mokesčių mokėtojų nebegalima ilgiau tomis išlaidomis sunkinti. Reikia pagaliau ir patiems vokiečiams daugiau teisių, o tuo pačiu ir atsakingumą perleisti. Po ateinančio sekmadienio rinkimų, Berlyne jau visoje Vokietijoje bus sudaryti rinkiniai organai, kurių funkcijas ir reikėtų išplėsti.

Savaitinė politikos apžvalga

Svarbiausia - laimėti laiko

Dardanelų opa. Dienos garsiųjų kalbų, kuriose valstybių atstovai piršo taiką pasauliui, nejučiomis praslinko. Kalbų žodžiai naujaidėjo, o gyvenimo tikrovė vėl kelia naujas problemas. Viduržemio jūroje, Artimuosiuose Rytuose verda uždarytas katilas. Trieste nuolatinė įtampa vertė amerikiečius įteikti aštrią notą Jugoslavijai ir ją pakalinti. Graikijoje komunistai stengiasi sukurti naują pilietinį karą, kuris verčia britų kariuomenę lūkuruoti krašte. Tarybų s-gos pastaroji nota Turkijai Dardanelų klausimu vėl atveria opą, kuri amžiais jautrina galybių santykius. Turkija išgyvena naujas įtampos dienas. Jos kaimynas, Persija, gyvena naują pilietinį karą. Kurdistano sritis, esanti prie Persijos įlankos, ginklu reikalauja autonomijos. Azerbeidžano mastas taikomas naujoje srityje, kuri ypač svarbi britams.

TSRS vyriausybė rugpjūčio 7 d. įteikė notą Turkijai, kuria reikalaujama sudaryti naują sutartį sąsiaurini tvarkyti. Turkija atmeta tarybinius reikalavimus ir pasiūlo vadovautis Montreaux sudaryta sutartimi. Tą sutartį pasirašiusios JAV, D. Britanija ir Prancūzija taip pat protestuoja dėl Maskvos reikalavimų, ir nurodo, kad ji, norėdama tą klausimą peržiūrėti, turi pasirinkti būdą, numatytą pasirašytoje sutartyje.

Rugsėjo 24 d. Tarybų s-ga įteikė naują notą, kurioje priekaištaujama Turkijai, kad praėjusio karo metu leido ašies valstybių laivams plaukioti sąsiaurio vandenyse. Tuo būdu Ankaros vyriausybė nesugebėjusi Montreaux sutartį vykdyti

PRELIMINARUS PREKYBOS KONFERENCIJOS PASITARIMAI

Londonas. AP praneša, kad paruošiamosios prekybos konferencijos kurioje dalyvaus 18 valstybių atstovai susirinko tartis dėl jos sukvietimo. Atstovai svarstė politikos nustatymą, kuria turėtų būti vadovaujantasi prekybos derybose bei prekybos suvaržymus naikinant.

NERAMUMAI BENGALIJOJE

Kalkuta. Bengalijos vyriausybė pasiuntė policiją ir kariuomenės dalinius į rytinę Bengaliją, kad numalšintų ten kilusius neramumus.

GEN. EISENHOWERIS DZIAUGIASI VOKIEČIŲ UKIO LAIMEJIMAI

Miunchenas. Gen. Eisenhoweris apžiūrėdamas eksporto parodą spaudos atstovams pareiškė, kad jį džiugina pasiekti laimėjimai bendradarbiaujant karinei valdžiai ir vokiečių tautai.

Juodoji jūra esanti uždaryta daugeliu valstybių, kurios prisiglaudusios prie jos krantų. Tos valstybės turi naudotis judėjimo laisve, todėl šis sąsiauris negali būti tvarkomas, kaip pav. Gibraltaras ar Suesas. Dardanelai turi būti visuomet atviri Juodosios jūros pakraščiuose gulintioms valstybėms. Ta prasme Ankaros vyriausybė dar kartą yra prašoma rugpjūčio 7 d. siūlymus persvarstyti ir su TSRS sutarti sąsiaurį ginti drauge.

Šį kartą Turkijai nesutikus su Maskvos siūlymais, kad ateityje turkai gali savo ginklų nukreipti prieš Tarybų s-gą ir kitas valstybes, prisiglaudusias prie Juodosios jūros.

Amerikiečiai pareiškė nuomonę, kad šis klausimas gali būti sprendžiamas tik vadovaujantis ankstesniais susitarimais: Montreaux, Potsdame. Pastarojoje vietoj sutarta, kad Dardanelų klausimas sprendžiamas 4 valstybių su Juodosios jūros pakraščiu valstybėmis. Deja, nė vienas iš tų susitarimų Maskvos nelaikomas galiojančiais Ankarą neabejotinai pasirinks tą patį kelią, kuriuo eina anglosaksai. Ką veiks Tarybų s-ga, kai jos antroji nota — ultimatumas bus oficialiai nepatenkintas didžiųjų valstybių ir Turkijos?

Neseniai Maskvos radijas paskelbė atsisaukimą į turkų tautą. Siame „pamokinančiame“ atsisaukime atvirai Turkiją kaltina „reakcionierišku žaismu su imperialistais

Savaitinė politikos apžvalga**Svarbiausia - laimėti laiko**

G. Rymantas

(atkelta iš 1 p.)

anglosaksais". Jos spauda nė žodžiu nepaminėjusi Stalino pareiškimo. Reakcionieriškai nusiteikę turkai teisingai amerikiečių ir britų elgseną Graikijoje ir Artimuosiuose Rytuose. Ar šie veiksmai iš tiesų stiprina pastovios taikos nuotaikas, kuriomis neseniai gyveno daugelis, o jų tarpe ir tarybinis valdovas Juozas I?

Manevrai paliaubų metu. Pasaulis neįtikintai, kad dabar nuosirdžiai valstybės siektų taikos. Naujo karo psichozas apima ne vien sugriautą Europą, bet ir Šiaurės Amerikos kontinentą.

Tarptautinės konferencijos yra lydimos nesėkmės. Buvę santarvininkai nepasidalo grobiu. Apsiginklavimas skatinamas. Generalinių štabų viršininkai veda slaptas derybas. Gen. Eisenhoweris „inspektuoja“ Europoje kariuomenę. Jiš prieš kelis mėnesius lankėsi Kinijoje, bet ten karinė įtampa neatlyžo. Du sparnai — demokratinis ir tarybinis — jėgas rikiuoja, sudaro savotiškas „savitarpio pagalbos“ sutartis.

Tuo pat metu pagrindinių galybių atstovai prabilo apie taiką, karo pavojaus išnykimą. Churchillis toliau rutulioja Byrneso mintį — atstatyti tvirtą Vokietiją. Stalinas, apsimetęs, jog pamiršo vasario mėn. pasakytą kalbą apie tarybinę ir kapitalistinę santvarkos nesantarvę, kapitalistų „karo nurodymą“, staiga visa paneigia. Byrnesas ir Churchillis siekia įtakos Europoje. O Stalinas ko nori?

Praėjusiomis dienomis pasaulio spauda nuodugnai tyrė tarybinio diktatoriaus kalbą. Reikia pripažinti, kad ne visi sugebėjo išpėti to pareiškimo esmę. Vargu bus klystama, jei darysime išvadą: Tarybų respublikos, kuriose kažkas neišsakė dedasi, yra supamos demokratinio sparno. Jos nėra pasirusios kariauti. Tokiam pasirusimui, kuris reikalauja sutelkti visas pajėgas, reikia laiko, daug laiko. Diplomatine, dvikovę tarybinis sparnas pralaimi. Penktoji kolona iš dalies pažabojama. Tuo metu reikia mesti šūkį: karas nenumatomas, tarybinis ir kapitalistinis pasauliai gali sugyventi. Pirmu atveju, bent trumpam laikui pašalinamas slogutis savame krašte, antruoju šūkiu paliekamos praviros durys toje keistoje konferencijos įtampos nuotaikoje. Palikti pravaras duris tai reiškia — tartis, derėtis, o svarbiausia — laimėti laiko.

Prievartos pareiškimas. Londono ir Vasingtono oficialios vadybos Stalino pareiškimą tylomis apėjo. „Sunday Times“ korespondentas Ale Werthas, kuriam padarė žinomą pareiškimą, kelioms dienoms nuo jų paskelbimo praslinkus, dėsto savo nuomonę. O to korespondento išmone, Tarybų sgoje esanti įtampa privertė padaryti pareiškimą: karo nebus. „Carrefour“, gerai informuotas prancūzų savaitraštinis dėsto: „Didelis nepasitenkinimas, kuris streikų bango

mis reiškiasi JAV, D. Britanijoje pasiekė iš STRS. Cia nepatenkintųjų yra daug. Ukrainiečiai išsiusti į Užurajį pramonės atkurti, nerimąstauja laukdami laimingos minutės grįžti į tėvynę. Dabar pramintos tarybinės kariuomenės kariai pasakoja saviškiams, kad pragyvenimo lygmuo Austrijoje ar Vengrijoje žymiai aukštesnis. Santvarkos privilegijomis besivadovaujantieji apgailėstauja, kad perkamos gėrybės yra menkos vertybės, o naujasis penkmečio planas skatina sunkiąją pramonę vartojamųjų gėrybių gamybos sąskaita.

Šių negerovių negalint pašalinti, pasipila kalfinimai vadovaujančiesiems. Spauloje jų yra labai apstu. Vieni laikraščiai kitus kaltina dėl netikusios vedamos minties. Laikraštiniškai ir skaitytojai kaltina atskirų pramonės įmonių ir kolchozų vadovybes, kad nesugeba gamybos skatinti ir „remia privačią nuosavybę“.

Stp. Vykintas

Prancūzų literatūros salionuose ponitės mėgdavo šnekėti aukštų pompastisku stiliu, gražiais, skambiais idealizmo žodžiais, bet iš to viso tesusikūrė Moljero pašaipos komedijos ir visuomenės šypsningas atgarsis. Vėlybesni realizmo ir pozityvizmo laikai ne tik sugriovė tą salioninę dvasią, bet taip pat atmetė ir romantizmo tuščiažodžiumus. Gyvenime yra vertinga tiek, kiek žmogaus žodis atitinka veiksmą, kiek žmogus pajėgia pozityviai sukurti materialinių ar dvasinių vertybių.

Mūsų ištremties gyvenimas tiek pasiteisins, kiek mes sugebėsime savo darbu pakelti materialingai dvasinę bendruomenės kultūrą, realiais veiksmais padėti nusikrautiems savo broliams, konkrečiais žygiais, savo rizika prisidėti kovoje dėl Lietuvos Nepriklausomybės. Juk mes galime kalbėti gražiausiais žodžiais apie tėvynės meilę, bet jei tie žodžiai bus paremti kaip vieno pabėgusio poeto pompastika, — kad jis yra pasiryžęs mirti už tėvynę, — o ne veiksmu, tai niekas tiems netikriems žodžiams nepatikės.

Mūsų žmonės stovyklose galėtų daug pozityvių darbų atlikti vietoj to, kad jie dažnai dirba tik negatyvius, destruktivius darbus. Juk šiandien yra geriausias laikas ne tik jaunimui, bet ir senimui ruošti ateities gyvenimui. Tiesa, tas ateities gyvenimas nėra aiškus, bet mūsų tikėjimas į ateitį yra toks didelis, kad jis verčia nei vienos minutės nepraleisti veltui. Mokymasis svetimų kalbų, amatų, gilinimas savo specialybės žinių, nuolatinis stebėjimas modernaus ir plataus gyvenimo, nuolatinė pažanga savo srityje yra puikiausia proga išnaudoti šį tuščią laiką.

Daug kas aimanoja, kad jis neturi darbo. Bet yra ir tokie, kurie dirba šimtus

Kritikos banga liečia rašytojus, istorikus, muzikus, kinematografijos vadovus, laikraštinius, nes esą šie svetimomis plunksnomis kaisosi. Ir visa tai tik įvadas valymui. Kai kuriose srityse net 80% vadovaujančių pašalinta. Kiti kalinami ar pasmerkti mirti. Vyr. valstybės gynėjas Gorseminas įsėdė patikrinti spaudoje paskelbtus kaltinimus. Rugsėjo 21 d. duotas parėdymas 50 didžiųjų miestų įkurti propagandines komunistų mokyklas. Kas gi dabar ten pergyvenama: tikėjimo ar santvarkos krizė?

Du pasauliai vienas kitą susirgindina. Kapitalistinis pasaulis jau seniai drebinamas raudonosios bacilos. Tarybų sga apkrėtama vakarietiškos civilizacijos, pragyvenimo lygmens ir kai kurių kultūrinių apraiškų. Abu pasauliai drebinami tautiškų sąjūdžių, nes šie nedings palaidojus cezarizmą, kuris bandė atskiras tautos galybes iškelti. Didžiausio mąsto slaviskasis cezarizmas, to paties tikslo siekdamas taip pat pergyvena suirutę, kurią nori bent laikinai pašalinti raminaisiais žodžiais: nebus karo.

Pozityvia linkme

darbų. Kodėl vieni apsikrauna per daug pareigų ir jų tinkamai neatlieka, o kiti visai neturi ko veikti. Tai dedasi dėlto, kad mums stinga organizuotumo praktikos. T būtume geresni organizatoriai, sugebėtume suorganizuoti mūsų bendruomenę taip, kad nei vienas tautietis nesiskųstų neturįs darbo. Mes esame per daug užsikrėtę slaviskuoju pakrikimo brožu, o mums trūksta vakarietiško, ar amerikoniško organizuotumo sistemos. Galų gale kiekvienas individualiai galėtų susirasti tiek darbo, kad jis būtų naudingas visuomenei.

Žmogus be darbo genda. Jis mėtasi arba į pesimizmą arba į destruktiją. Jis darosi griaušiamuoju veiksniu. Tik pozityviai planingai, veikliai dirbantis žmogus yra kūrybiškas visuomenės narys.

Daug kalbama apie kovą dėl savo tautos ir valstybės laisvės. Bet nepakanka čia kalbėti, o reikia ir darbščiai, greitai veikti. Ar daugelis tų kalbėtojų parašė propagandinių leidinių apie Lietuvą, jos teises, nepriklausomybę, ar daugelis pabandė ginti savąsias teises. Spauloje, užsienioose, tarptautiniam forumė?

Pozityvi linkmė iš mūsų reikalauja, kad mes mažiau norėtume, bet daugiau galėtume, kad mažiau kalbėtume, bet daugiau darytume, kad nieko teigiama, negriaudume, bet statytume, kurtume, nepavydėtume kitiems, kad jie materialiskai stiprėja, nekėnkume tiems, kurie kultūriškai platesnius barus varo. Tik realus darbas ir to darbo geri vaisiai tegali būti lietuviui atestatas, kiek jis Lietuvai yra naudingas. Taigi, darbai atpirkime savo klaidas ir kaltes, jei savo tautinės bendruomenės gyvenime esame padarę. Tik pozityviai dirbdami iškovosime savo tautai valstybinę laisvę.

DAILE LITERATURA MOKSLAS

Zvilgis tikrovėn

Vydūnas.

A. Paprastai žiūrime į pavienius žmones, bet ir į kitus gyvūnus kaip į visokių vyksmų priežastį ir kilmą. Ką kiekvienas žmogus apreiskia, ką jis veikia ir dirba, rodos, turi jame savo pradą ir galimumą. Todėl žmogus ir laikomas atsakingu už visa, kas jo daroma. Jis giriamas ar peikiamas. Yra tai, tiesa, ir pagrįsta, bet ne visi atitinka tikrovą.

Visuomet žmogus jautia esąs ko — nors vertiamas apsiekti. Tik jis tiki, gali paklusti ar pasipriešinti. Pakludamas jis gali kartais padaryti, kas yra labai gera, bet gali ir nusikalsti. Vis — dėlto vieną ar antrą veikas, jis tiki laisvas buvas. Jam rodo, kad jis kiekvieną vyksmą patsai vykdas ir asąs to vykdymo galia.

Tik apie tai retai kas tepamąsto, kas tai yra, kas jį vertia arba nors skatina vienaip ar kitaip apsiekti. Kalbama kartais apie kūno gyvumo reikalavimus, apie iš to kylantius akstinimus, toliau ir apie visokias žmogų užninkantias užgaidas, aistras, geidulius, apie visokias mintis bei mąstymus, visokius siekius ir tikslus.

Visa — tai vykdas ir pakliuvas po visokių sunkumų, žmogus mėgsta kaltinti kitus žmones, kad jie jį asą verta atitinkamai pasielgti. Bet kartais jam ir lyg susvinta, kad jis pats yra kaltas. Savo sąmona skyras tam, kas jį kaip — nors pataikė, jis tą taip įgalina, kad tas jį privertia atitinkamai pasielgti.

Labai retai vieni kiti tenumana, kad jie gyvana visokių paxiriamų ir slėpiningų galių plūdime. Kad oro pakitimas, žmogaus sveikata kiek užgana, tūli žino. Ir jie stengiasi prieš tai apsaugoti arba nors apsiegti. Jiems rodo, kad jie tų juos šiautiantųjų jėgų tam asą privertiami. Bet tokią patirtis turėtų raginti žvilgi atvarti ir daugiau slėpiningoms jėgoms. Žmogui reikia aužinoti, kad jis gyvana visokių ir jam paprastai nenuvokiamų jėgų ir galių jūrose.

B. Kartais žmonės prisimini Visatos ir kalba apie bekrastinę ardvą. Ar ji tuštiea pilna, tai neapamąstoma. Ir negalvojama apie tai, kodėl ardvė negali būti apribota. Sunku ir pamastyti, kad laikas neturi pradios ir galo. Bet rodos, numanytina, kad Visata yra nuolatai veikiantųjų galių plūdimas.

Sios galios yra visokios, kaip išmintiai tvirtina. Jos yra šviesios, niūkios ir tamsios. Senovėje jos buvo skelbiamos kaip vimoningos, kurios ryškina visokias prasmes, saip veikdamos, visa — ką kurdamos, bet ir griaudamos, naikindamos. Vadintos tais laikais dieviškomis arba tiesiog dievaitais, kurie asą kaip ir žmogaus esmę apraiškos visos Visatos kilmės ir pagrindo, patios tikriausios Tikrovės.

Dabarties laikais kalbama apie minime galias kaip apie gamtos galias, kurios lai-

komos negyvoomis, nesąmoningomis, kurios asantios tik amžinas veikimas. Vis — dėlto pripažįstama, kad tas veikimas asąs prasmingas.

Bet paskutiniaisiais laikais pasistengta prieiti tikrova, ir numanyta, kad ji yra slėpininga. Kad seniau buvo manyta, daigtiskumas, materė asanti tikrovė, iš kurios viskas pasidaras, būtent gyvybė, dvasiskumas, sąmonė, tai dabar jau kitaip galvojama.

Aiškėja, kad mažiausieji daigtiskumo krislaliai nebėra daigtiski, o tiktai vietalės ir veiksmas. O apie gyvybą kalbama kaip apie tikriausią slėpinį, kurį galima patirti, bet nepasieškinti. Su dar didesniu nusiste-

Allonsas Nyka-Niliūnas

Ziema

Dabar rytais, pažadintas iš miego,
Lyg vaiką iš gilių sapnų nubudęs
Ir už langų išvydęs sniegą,
Trinu akis, kaip ir kadais, dar kūdikis,

Pro langus pirmą kartą apsnigtus laukus
regėdamas:

Asla ir sienos spindi akinančiai ir liūdna
šviesa;

Atsikeliu ir prieš laukus tuščius ant suolo
atsisėdęs,

Slepiu nuo šaltio kojas po savim basas
Ir laukiu, kol teis snieguota motina su vied-
rais,

Spindėdama, kaip sienos ir asla, niūria švie-
sa.

Dar ir šiandien išplėtas mėlynas akis iš
džiaugsmo šauktum

Ir vėl, pamatęs, kad visi namie, ramiai už-
enūstum

Bet už langų, šiandien škausmingai tuščias
laukas

Ir svetimos bežadės dienos rūšios.

Iš „Praradimo Simfonijos“

bėjimu žiūrėta į augštesnius gyvybės apsieikimus, į dvasinį gyvumą, į sąmonės šviesą.

C. Numatyta jau ir tai, kad bekrastinėje ardvėje plūstantios galios siekia apsiebinimo ir po nenumatomų milijonų metų savo apsiebinimus vėl tirpdo ir gyvina, šviesina. Kalbėjo apie tai pirm tūlų tūkstantmetį Sumerų tautos išmintiai. O dabarties laikais apsiebinimo pakeitimas jau ir matomas ir kalbama apie gyvybės atskieidimą, apie evoliuciją.

Tik į tai neatsigražta, kaip Visatos galios veikė iki apsiebinimo. Žinoma yra, kad bekrastinėje ardvėje skrajoja nesuskaitomai daug visai švietiantųjų bet ir tamsių rutulių o kad tamsieji tik te matomi atsvaistieji šviesiųjų. Zemė ir kiti planetai švietia tiktai saulės šviesoje.

Manyta, kad gyvybė galinti atsirasti tiktai ant tamsiųjų žvaigždžių, ant planetų, ar net tiktai vien ant žemės. Ji asanti jau tiek atvėsusi, kad gyvybė gali tarpti. Nenumanyta, kad ugnis ir šaltis tepalietia gyvybės apsiebinimą, jos priemoną, daigtiskumą, ne jos patios. Senovėje buvo tikėta, kad visos žvaigždės ir saulės yra gyvumo privinktos.

Tamsiosiose žvaigždėse, pvz — žemėje, gyvybė buvusi paslėpta už daigtiskumo, bet milijonų metų laiku ji skverbiaši per jį skystina jį ir gyvina. Matyti tai jau augmenijoje, dar aiškiau gyvulijoje ir aiškiausiai žmonijoje. Jojoje yra gyvybė pasiekusi ypatai augštą laipsnį, būtent spinduliuojantį sąmoningumą. Jis galėtų gyvinti visą žamišką gyvumą. Tam jis yra visai nuostabus kūrybos veiksnys. Tik jis neturėtų laikyties taip prisikibas prie daigtiskumo.

D. Zameje galima visai aiškiai stebėti dygimą, augimą, vytimą ir išnykimą. Sukyla šviesiosios Visatos galios ir apsieiskia savo kūrimu. Tačda vėl nusileidia ir palieka savo kūrinius išskleidantioms, ardantioms galioms. Ir vyksta taip laiks nuo laiko pakitimas augmenijoje.

Gyvulijoje ir žmonijoje patiriami ir dar kiti pakitimai. Žinomi yra pabudimas ir užmigimas. Pabudimu sukyla vidinis gyvumas, užmigimu jis nusileidia. Žmogui tai ypatai reikšminga. Pabudamas jis jautiasi su savo esme patekęs į žamiškąjį gyvenimą, o užmigdamas iš jo vėl atsitraukęs. Jo esmė tokiu būdu tame gyvenime šviesėja ir tačda jame vėl apsieiniaukia.

Bet paštebėtina, kad žmogui gyvenant, kaip tai reikalauja gyvenimo dėsniai, jo sąmonė visą jo amžių, nuo dienos į dieną įgyja vis aiškesnį sąmonės šviesos laipsnį. Nėra taip tuose žmonėse, kurie nusižengia prieš gyvenimo dėsnius. Jų sąmonės šviesėjimas sustoja arba net slenka žemyn. Ir jokie mokslai nieko negelba. Žmogaus sąmonė tiktai tada tikrai šviesėja ir žmogus taip sakant žmoniškėja, jeigu jis sąvaima, savo sąmona atveria ko — patvairiau tal šviesai, iš kurios visa Visata apsieiskia.

E. Nors kiek šviesėjęs žmogus pradeda ir aiškiau numanyti tų galių gausą, kuri Visatoje plūsta ir visus sukurtus apsiebinimus prisunkia, pritvindo ir iš jų apsieiskia. Kiekviena žmogysta patiria, kad ji nėra tų galių apsupama bet ir pildoma ir vertiama vienaip ar kitaip apsieikti.

Suprantama, kad žmonių apsieiskimai tegali būti tokie, kaip kokioms galioms jie pasiduoda. Toks yra tada visas jų gyvenimas, jų asmenis ir jų asmenybės. Žiūrint į žmonių asą, galima tiesą sakyti visi žmonės yra lygūs, bet stabint jų sąmoningumo laipsnį, stabint tai kam jie skiriami, kiekvienas žmogus yra kitoks, vienas tamsus, kits niūkus, dar kits kiek šviesesnis, o kartais koks ir visai šviesus.

(Nukelta į 4 p.)

(2)

Atžalyno parašėje

Režisorė Gustaitienė Aleksandra nesitenkina vien Dramos studija, bet dar dirba su pradžios mokyklos ir gimnazijos mokiniais, ruošdama su jais lėlių teatrą, mažesnius vaidinimus ir deklamacijas. Šioje srityje ji išvarė taip pat platų barą. Iš mažens vaikai mokomi ir pratimais kolektyviai dirbti, jausti ir veikti vaidybos meną.

Nesitenkinant savo jėgomis, čia kartais ruošiami kitų pasirodymai ir koncertai. Pasutiniu metu šioje kolonijoje koncertavo solistė Jonuškaitė ir Ciurlionis ansambliis, davęs pagal vietas lietuvių ir Unros pageidavimą net du koncertus.

Neišnaudotomis meno jėgomis šioje kolonijoje yra dailininkai, kurių čia yra apščiai. Ligi šiol jie ne tik nesuruošė parodos, bet netgi neišdekoravo turimos gražios salės, kuri dabar atrodo, kaip klojimas. Tai jau organizacijos stoka, jei ne apsilaidimas. Adomas Varnas, Adalbertas Staneika ir jų mokiniai — Vaičaitis, Penčyla, Bagdonas, Prancūnienė ir Laurinavičienė, tai grupė, kuri daug galėtų nuveikti. Šioje srityje latviai pasirodė veiklesni, nors ir ne tiek pajėgūs. Jie dar praėjusiais metais suruošė dailės parodą. O mūsiškiai dar vis ruošiasi.

Visam meniniam gyvenimui čia vadovauja Antanas Gustaitis, patyręs organizatorius ir geras meno žinovas.

Vad. Unros teatras stipriu meniniu pajėgumu ir geru pasirodymu ligi šiol nepasi-

Žvilgis tikrovėn

(atkelta iš 3 p.)

Bet vis reikia atsiminti, kad kiekvienas žmogus yra visokių galių veikiamas ir atitinkamai pakinta, kaip kokia galia jį pagauna. Ir taip tūli žmonės pasidaro šviesių, kuriantųjų, gyvinantiųjų galiu priemonėmis, o kiti griaujantiųjų, naikintiųjų ir žudantiųjų kūrybos galių įrankiais. Tada žmonijos ir sukyla visokie nežmoniški veiksmai, visokie baisumai, žudynės ir karai. Tamsiosios galios, Daimonai vykda skaudiusius vyksmus žmonijoje.

O žmonės galėtų visa — tai išvangti. Jiems tik reikia nusikreipti į Didįjį Slėpinį, į vos tenuokiamąją Išmintį ir Sviesą, kurioje glūdo jų asma ir iš kurios jai atplūsta nuolatai žmoniškėjimo galia, jeigu tik laikosi visados jaja. Tada ir didių baisumų ir skausmų laikais numanyti, kad Didysis Slėpinys yra ir Amžinoji Meilė bei Malonė kaip visokiose padėtyse tikriausioji Tikrovė.

Visos Visatos galios yra jos apsiereikškimai. O šviesėjantysis žmogus tai veikia numano ir apie savo asmą. Numano, kad ji kyla iš tos tikrovės, kuri yra visa — ko pradžia ir galutinumas, ir kurioje žmogui vien tēr galima patekti į nepranykstantį palaiminimą.

Red. prierašas. Kalbą ir rašybą paliekame autoriaus individualią, tik rašmenis pakeičiamę pagal spaustuvės galimumus.

žymėjo. Tai įvairaus meninio lygio ir žanro scenos darbuotojai ar jos mėgėjai. Lietuvių menas šiame teatre atstovaujamas mažiau, negu vidutiniškai. Atkreiptinas dėmesys tik į išraiškos šokio atstovę Aldoną Skleriuotę ir tautinių okių grupę. Tačiau darbo ir šlifo čia dar daug reikia.

Taip bendrais bruožais atrodo tikrumoje meninis gyvenimas Ravensburge. Smulčiau jo nenagrinėjant, pažymėtina, kad šis vaizdas labai skiriasi nuo mūsų minėto ligšiolinio šios kolonijos gyvenimo nūsvietim. Čia skaitytojas gali pasakyti, kaip kas moka, taip šoka. Teisingai. Stebėdami tą patį gyvenimą ir jo reiškinius, ne visi matome tai, kas jamie esminga. Tai pareina nuo žmogaus išsilavinimo, profesijos, susidomėjimo ir kitų aplinkybių. Tačiau šiuo atžvilgiu ne tai svarbu. Reikalo esmė glūdi tame, kad į gyvenimą žiūrėtume objektyviai ir visus jo reiškinius vertintume visiškai nepriklausomai nuo šalutinių veiksnių, t. y. nuo reiškiamų atskiriems asmenims simpa-

Mirties sprendimai karo nusikaltėliams įvykdyti

Londonas. Tarptautinio tribunolo karo nusikaltėliams teisti mirties sprendimai pasmerktiesiems įvykdyti Niurnberge spalio 16 d. tarp 0 8r 2.45 val. Sprendimo vykdymo laikas nuteistiesiems nebuvo žinomas. Taip pat iki paskutinės valandos nebuvo žinomas ir sprendimas dėl malonės prašymų. Kurie buvo juos įteikę, apie atmetimą sužinojo jiems salėje antrą kartą paskaičius sprendimus, drauge pranešant, kad malonės prašymai atmetti.

Prieš vykdant mirties sprendimą visiems pasmerktiesiems buvo suteikta proga tarti paskutinį žodį. Ja ne visi tepasinaudojo. Julius Streicheris pasakė surizgusią kalbėlę ir ją baigė šūkiu „Heil Hitler!“ Frankas sukalbėjo malda. Egzekuciją stebėjo 4 sąjungininkų generolai, 8 laikraščių bei agentūrų korespondentai, iš jų 2 vokiečių, ir Bavarijos min. pirm. Dr. Hoegneris.

Hermannas Goeringas 2 valandas prieš mirties sprendimo vykdymą kalėjime nusinuodijo. 22.45 val. kalėjime budis karėivis pastebėjo Goeringą celėje trūkčiojant ir gargaliuojant. Pašauktas gydytojas begalėjo konstatuoti tik mirtį. Prieš nusinuodijamas parašė 3 raštėlius. Rasta tuščia nuodų ampulė, kurioje, spėjama, buvo ciankalis. Neišaiškinta tuo tarpu, kaip Goeringas sužinojo netrukus būsiant vykdomą mirties sprendimą ir iš kur jis gavo nuodų. Iš itin stipraus jų veikimo spėjama, kad jis buvo juos gavęs neseniai, kalėjime būdamas. Tuo reikalu pradėtas tardymas.

Saugumo Majoras Teichas pareiškė, kad spalio 16 d. įvykęs trijų konferencijos pirmasis posėdis Goeringo nusinuodijimo tyrinėjimo svarstyti. Jo nuomone, Goeringas nuodus turėjęs su savimi jau tuomet, kal buvo atgabentas į Niurnbergą kalėjimą.

7 NIURNBERGO BYLOS NUTEISTIEJI
KALES SPANDAVE

Niurnbergas. Kapitonas Benderis spaudos

tijų ar antipatių. Mūsų spaudos uždavinys — ugdyti naujas jėgas visose gyvenimo srityse, bet ne pataikauti tiems, kurie yra geros nuomonės apie save, bet iš tikrųjų tik kompromituoja mūsų vardą. Šiuo metu ta pareiga yra juo didesnė, kai mūsų menininkai, kaip emė skelbtis įvairūs šarlatanai ir snobai. Užsienyje veikdami mūsų vardu, jie daro didelę žalą, kurios negalima dengti ar propaguoti.

Teisingai padarė režisorė Gustaitienė Aleksandra, pasirinkdama savo vadovaujamos Dramos studijos metinėms atžymėti K. Binkio „Aazalyną“. Jis čia aktualus kelerio pa prasme. Iš jo galėjo pasimokyti mokinys, mokytojas, tėvas, globėjas ir mokiūniūtės, gyvenančios praeities titulais ir manieromis.

Dramos studijai ir jos vadovams linkėtina metinių proga kuo geriausių darbo vaisių ir ištvėrmės užsibrėžtų tikslų siekime. Ligšioliniai darbo rezultatai duoda pagrindo manyti, kad nebus sustota pusiaukeleje. Atžalynas teauga ir bujoja!

P. Vėlūtis

konferencijoje pranešė, kad nesą galima paskelbti karo nusikaltėlių baudmės vykdymo laiko. Baudmės vykdymo momentas nuteistiesiems nepaskelbtas.

Kalėjimo baudmėmis nuteistieji turės atsėdėti įas Spandavo kalėjime.

PASPARTINTA REPATRIACIJA IŠ LENKŲ SRIČIŲ

Londonas. Lenkų karinės misijos Berlyne pranešimu dar prieš žimos pradžią visi vokiečiai iš Lenkijai priskirtų sričių būsiai repatrijuoti Vokietijon.

Repatriacijos paskubinimui kasdieninių ešalonų skaičius iš 2 padidintas iki 6.

ITALIJOS OLANDIJOS PREKYBOS DERYBOS

Haaga. Praėjusią savaitę Italijos prekybos komisija vedė derybas su Olandija dėl glaudesnių prekybos santykių.

REDAKCIJOS PERSITVARKYMAS

Ryšium su „Minties“ persitvarkymu, Stepas Vykintas-Povilavičius ir toliau eina „Minties“ dienraščio ir žurnalo vyr. redaktorius pareigas. Be to, į redakcijos aktyvų darbą įsiliejo visos senosios ir naujų žurnalistinių jėgų.

Mintis

Thought • Lithuanian Daily Newspaper • Permitted by UNRRA Team • Eina kasdien be šventadienių • Atsakingasis redaktorius ir leidėjas J. Vasaitis • Memmingenas, Postschliessfach 110 • Prenumerata mėn. 10 RM • Atskiras numeris 40 pl. • Konto: Volksbank Memmingen e. G. m. b. H. Memmingen (Bayern) Nr. 9149 • Spausdina Druckerei- und Verlagsgenossenschaft e. G. m. b. H., Memmingen (Bayern).